

Naša Hrvatska

Autor Administrator

Bomba u lice vlasti - J. Popović

Kakvo društvo – takav kriminal - M. Ivković

Odras u zrcalu: M. Jajčinović

"... kako uspostaviti dobar sustav vrijednosti kad društvo vlada sustav obezvjeđivanja koji ohrabruje sklonosti zlima a obeshrabruje dobre namjere? Počnimo od najmoćnijeg medija, televizije. Ni na jednom nacionalnom televizijskom programu, a nije drukčije ni na lokalnima, nema doslovce niti jedne jedine emisije (osim kulinarskih) u kojima nisu posrijedi crni događaji u svijetu kad je riječ o vijestima, ubojstva i druge vrste kriminala u filmovima, pohlepa za novcem i slavom u zabavnim i sportskim emisijama, razvrat, besramno razotkrivanje vlastite intime i kretenska razina komunikacije u realityjima i "trenucima istine"... M. Ivković

Bomba u lice vlasti

Jasmina Popović, Večernji list, 24. 10. 2008.

Ubojstvo Ive Pukanića puno je dalekosežnija poruka od eliminiranja novinara. Kakvi god motivi bili u pozadini, bomba koja je ubila njega i Niku Franjića ciljala je na puno više i politika to zna. Sada se boje, ne znaju to im je poznato u toj priči. Nisu li ono i u Srbiji najprije ubili izdavača i novinara Slavka Ćuruviju, a tek onda krenuli na vlast?

.....

Predugo su se zatvarale oči pred onim što su mafija i organizirani kriminal radili, rekao je premijer Sanader. Uopćavajući izjavu, kao što to političari u Hrvatskoj najčešće rade, nije, naravno, odgovorio na ključno pitanje.

Tko je zatvarao oči? Građani koji već godinama vape da se stane na kraj kriminalu, koji broje neriješena ubojstva

od Miodraga Krivokuæe, Milana Levara, Ibrahima Dediæa do Ivane Hodak i Ive Pukaniæa? Tko je dužan podnijeti svu odgovornost zbog pretvaranja Zagreba, kao i ostatka Hrvatske, u mjesto nesigurna života? Nevini ljudi poput nesretnog Dominija koji je stradao dok se mafija obraðunavala na Cvjetnom trgu, za što nitko nikada nije odgovarao?

Tko je svojim ignoriranjem ili kompromisima s podzemljem doveo do toga da se svi osjeæaju nemoænima i punim nepovjerenja prema državnim institucijama? Narod koji je gledao kako se za kojekakve marifetluke suspekti tipovi nagraðuju novcem, poduzeæima, zemljištima, odlikovanjima, naslovnim stranicama?

Tko je svojim neèinjenjem doveo do smrti Luke Ritza, do toga da su mnoge žene ostavljene da se same bore s ubojicama i nakon što su prijavile prijjetnje, do toga da manijaci divljaju cestama u neregistriranim automobilima i rugaju se policiji?

Obièni ljudi koji se danas boje za život svoje djece? Tko je omogućio da se društvena patologija pretvori u naèin življenja za koji se veæ desetljeæe i pol ne traži rješenje, pa sadašnje panièno nabranje nekakvih opæih mjera zvuèi šuplje i neuvjerljivo? Stanovnici Vrbanja kojima se podsmjehuju kada primaju prijeteæa pisma jer traže krivce za zagaðenu vodu i bit æe smiješni sve dok netko ne bude pretuèen?

Odgovor je toliko jednostavan koliko je i neugodan. Svaka je vlast u Hrvatskoj dala svoj doprinos tome. Sve su redom pristale na dvostruka mjerila u društvu, sve su – što zbog straha, što zbog vlastite komocije ili upletenosti – pustile da se mreža zgušnjava. One su uèinile da se kriminalci ne boje ni vlasti ni policije. Svojim neèinjenjem otvorile su im prostor, pokazale su strah, digle su ruke od obraðuna da ne bi zadrle previše duboko i u svoje redove.

Pravile su se da ne postoje fotografije koje pokazuju da je devedesetih sam državni vrh užívao u društvu tada poštovanih suradnika i prijatelja koji su kasnije postali samo mrtvi mafijaši. Ignorirale su zahtjeve javnosti da se uðe u trag prljavom novcu, ismijavale Mesiæa koji je tražio da se ratno profiterstvo proglasi ratnim zloèinom koji ne zastarijeva. Benevolentno su gledale kako se naoèigled bogate i etabliraju ljudi koji ni po èemu nisu mogli pravdati svoje bogatstvo niti zaslužit i mjesto u društvu. Podržavale su pasivnost državnih institucija, nered u pravosuðu i policiju koja ne razgovara s obavještajnim službama i obratno.

Ni HDZ-ove vlade ni Raèanova vlada nisu imale ni volje ni petlje udariti po korijenima, prvi zbog straha da na vidjelo ne izaðu njihovi, drugi jer im se èinilo da, ne budu li dirali mafiju, mafija neæe dirati njih. I jedni i drugi bili su uvjereni da je moguæe ostvariti miroljubivu koegzistenciju s mafijašima, da se organizirani kriminal namirio, pa æe se povuæi, narod se pomiriti s prijevarom, a oni uskoèiti u zagrljaj Europe.

Onog trena kada su pristali na taj sporazum s vragom, potpisali su svoju kapitulaciju, a mafija drži daljinski i odlueuje kada æe ih dovesti pred svršen èin i dati im do znanja da može sve i svakoga kad god joj se prohtije. Ubojstvo Ive Pukaniæa puno je dalekosežnija poruka od eliminiranja novinara. Kakvi god motivi bili u pozadini, bomba koja je ubila njega i Niku Franjiæa ciljala je na puno više i politika to zna. Sada se boje, nešto im je poznato u toj prièi. Nisu li ono i u Srbiji najprije ubili izdavaæa i novinara Slavka Åeuruviju, a tek onda krenuli na vlast?

.....

Kakvo društvo – takav kriminal

Milan Ivko, Veernji list, 24. 10. 2004.

Kampanja njege lista protiv nasilja u metropoli vremenski se podudarila s uhaenjem skupine mladih osumnjièenih za napad na Luku Ritza. Mediji su iznova objavili obilje fotografija toga nedužnog djeèaka s èijeg lica isijava želja za životom, ljubavlju i radošæu. Ništa drugo kao izraz toga lica ne može biti tako rjeèit i snažan prosvjed protiv nasilja. Hoæe li se vršnjaci koji su ga napali i usmrtili ikada znati upitati koliko su cijenili njegov a onda i svoj život?

Jer, to je pitanje najvažnije. Ako su ga bili spremni do smrti pretuæi zbog nekoliko kuna, oni se kreæu u obiteljskom i društvenom okružju koje je ljudski život ponizilo do ništavnosti. Neko "opravdanje" mogu imati smrtonosni obraèuni u podzemlju u kojem se od kriminala živi, u kojem je rizik pogibije cijena življenja. Ali ubojstvo anđeoskog deèka zbog sitniša pokazuje kako je ljudski život pojmljen kao sitniš u odgoju i u posvemašnjem rasulu svih vrijednosti.

Štano je što su se bjesomuèno prebijanje i smrt uselili u dob koja još jedva zna što je život. Jer, u ubojstvu Luke Ritza nije bilo drame, nije bilo ljubomore, duga, oèaja ni bilo èega drugoga što život èini konfliktnim pa se iz konflikta "izlazi" nasiljem. Bila je to samo agresivnost èopora, razularenost koja ne zna što je ljudsko biæe, obitelj, otac, majka, brat, sestra, prijatelj, Bog, poštovanje drugoga i život s bližnjima. Jesmo li sigurni da toj razularenosti na kraj mogu stati samo policija, tužitelji i sudovi? Možemo prosvjedovati, možemo tražiti mnogo veæu djelotvornost i policije i tužiteljstva i sudova, možemo zahtijevati veæu sigurnost u Zagrebu i drugdje, no ništa tako dobro ne èuva društvo i pojedince kao dobar sustav vrijednosti.

Ali kako uspostaviti dobar sustav vrijednosti kad društvo vlada sustav obezvreðivanja koji ohrabruje sklonosti zlima a obeshrabruje dobre namjere? Poènimo od najmoænijeg medija, televizije. Ni na jednom nacionalnom televizijskom programu, a nije drukèije ni na lokalnima, nema doslovce niti jedne jedine emisije (osim kulinarskih) u kojima nisu posrijedi crni dogaðaji u svijetu kad je rijeè o vijestima, ubojstva i druge vrste kriminala u filmovima, pohlepa za novcem i slavom u zabavnim i sportskim emisijama, razvrat, besramno razotkrivanje vlastite intime i kretenska razina komunikacije u realityjima i "trenucima istine"...

Zatim, pokušajte se sjetiti ima li u visokoj hrvatskoj politici ijedne osobe koja bi mogla biti uzor ili kriterij, ijedne osobe kojoj motiv nisu bili osobni interes, vlastohleplje, grabežljivost i povlastice? Netom protekla rasprava o povjerenju Vladi kao da je bila rasprava dviju kriminalnih skupina koje naprežu pamæenje ne bi li se sjetili što više prljavština svojih protivnika. Prljavština nikad rasvijetljenih i kašnjenih! Kakav uzor i kriterij djeci mogu biti roditelji ili nastavnici, veæinom siromašni, u sredini u kojoj tako agresivno vladaju bogovi novca, luksuza, bešæutnog stjecanja i zagonetnog bogaeenja kojemu se ne zna podrijetlo i za koje se ne oèekuju sankcije?

Može li u takvom društvu policija, tužitelji i sudstvo biti djelotvorniji a sigurnost graðana veæa? Možda mogu, ali ljude ništa ne može uèiniti tako sigurnim kao osjeæaj da žive u pozitivnom društvenom okružju te da institucije postoje radi neke graðanske svrhe a ne kao servisi politieke moæi, interesnih skupina i mafije ili kao industrija korupcije. To sigurno ne bi Hrvatsku oslobodilo kriminala ali bi je oslobodilo jezovitog osjeæaja nemoæi pred ubojicama i lopovima, jezovitog osjeæaja da su nedužni graðani bez zaštite, da im život ovisi o sluèajnostima u divljanju onih kojima taj život ništa ne znaèi baš kao ni sitniš; do kojeg je ponižen.

Odras u zrcalu

Milan Jajèinoviæ, Veèernji list, 24. 10. 2004.

Ubojstvo Ive Pukaniæa nije obièno ubojstvo, kakvih je inaèe sve više. Ubiti novinara uvijek je i više od obiènog ubojstva.

Smrt vlasnika Nacionala nije samo zloèin, nego i demonstracija moæi nalogodavaca njegova ubojstva. Ovo je ubojstvo i njihova svojevrsna javna poruka. Jer Pukaniæ nije bio obièni novinar, što zbog svoga imovinskog statusa, što zbog stila i naèina ponašanja, možda još i najviše zbog svojih društvenih i politièkih veza.

Ivo Pukaniæ je „bio na ti“ valjda s veæinom poznatih i utjecajnih osoba u ovoj zemlji. Njegove su veze sezale do najviših sfera vlasti i moæi u Hrvatskoj. Pukaniæeva bi smrt stoga mogla bit èitana i kao ‐ što kao otvorena, što kao šifrirana ‐ poruka i utjecajnim pojedincima i institucijama. Pa i najvišima. Vjerojatno se raèunalo i na odjek koji æe izazvati ubojstvo nekoga toliko poznatoga i s toliko visokih veza kao što je Pukaniæ. Taj je efekt poluèen ‐ psihoza je proširena.

I u inaèe frustrirano društvo, suoèenom sa življenjem „u minusu“, uneseno je i dodatno strahovanje, bojazan za osobnu sigurnost. Na ulicama se poèelo ginuti kao u ratu. Źrtvom može postati svatko. U napadu na Pukaniæa moglo se i to dogoditi, mogli su stradati i sluèajni prolaznici. Nasilje i terorizam nisu tek nešto što se dogaða samo drugom, jedino nekome poznatom i utjecajnom.

Ivo Pukaniæ bio je i poznat i utjecajan. Postao je paradigmom ostvarenja tzv. amerièkog sna na hrvatski naèin. Bio je pripadnik hrvatske društvene elite nastale u posljednjih petnaestak godina. S vremenom je osobno ime i prezime pretvorio u opæepoznato “Puki”. Utoliko i njegovo ubojstvo nije tek jedno od mnogih koja su se dogodila na zagrebaèkim ulicama.

Koji god bili motivi naruèitelja Pukaniæeva ubojstva, oni su ostali u pozadini èuðenja, zaprepaštenja i straha koje je ubojstvo prouzroèilo. Možda je širenje straha i bilo jednim od ciljeva koje se kanilo poluèiti Pukaniæevom likvidacijom. Ako se nekoæ èinilo da je svojedobno pucanje na nj njegova inscenacija, koju se banaliziralo parafrazom „Ivo, pazi metak!“, nakon ovoga što se dogodilo, tragièno je jasno da se nije radilo o blefu. Izgleda da je to kasno shvatila i policija.

Poslije ubojstva Anðele Bešliæ, Kristine Šušnjare i Luke Ritza, te ubojstava Ivane Hodak i Ive Pukaniæa, Hrvatska psihološki više nije ista zemlja. Bojazan, nesigurnost, zebnja i strah postali su dijelom naše svakodnevice. Utoliko je i ubojstvo Ive Pukaniæa i šefa njegova marketinga, Nikole Franjiæa, po tragiènosti slièno drugima, no po svojim društvenim i politièkim posljedicama dalekosežnije i prelomnije od drugih. Poslije ubojstva u Vlaškoj, Hrvatska se sa samom sobom suoèila na dosad najrušniji naèin. Za nadati se je ‐ da se u zrcalu prepoznala.